

PALMIPUUDEPÜHA C

(Protsessioonievangeelium C aastal Lk 19:28-40)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal tuli Jeesus Jeruusalemma poole, ja sündis, et kui ta jõudis Betfage ja Betaania lähedal asuva mäe juurde, mida kutsuti Õlimäeks, saatis ta kaks oma jüngrit teele ja ütles neile: “Minge külasse, mis asub meie vastas, ja kui te sinna jõuate, siis te leiate kinniseotud emaesli, kelle seljas pole kunagi keegi istunud. Päästke ta valla ja tooge siia. Aga kui keegi peaks teie käest küsima, miks te ta lahti päästate, siis ütelge: “Teda on Issandale tarvis.”” Ja saadetud läksid ja leidsid kõik nõnda olevat, nagu Jeesus oli neile öelnud. Aga kui nad eesli lahti päästsid, küsisid need, kellele ta kuulus: “Miks te eesli lahti päästate?” Ja nemad vastasid: “Teda on Issandale tarvis.” Ja nad tõid emaesli Jeesuse juurde, heitsid oma rõivad üle looma selja ja aitasid Jeesusel talle selga istuda.

Aga kui Jeesus sõitis, laotasid inimesed oma rõivad tema tee peale. Ja kui Jeesus Õlimäe jalamile jõudis, hakkas suur jüngrite hulk rõõmsalt Jumalat kiitma kõigi imede pärast, mida nad olid näinud. Nad hüüdsid valjusti: “Kiidetud olgu Kuningas, kes tuleb Issanda nimel. Rahu olgu taevas ja kirkus kõrges.” Kuid mõned variserid rahva hulgast ütlesid Jeesusele: “Õpetaja, keela oma jüngreid!” Aga tema vastas: “Ma ütlen teile: kui nemad vaikiksid, hakkaksid kivid karjuma.”

See on Issanda Sõna.

(Esimene lugemine Js 50:4-7)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nii ütleb Jumala sulane: Issand andis mulle kõneka keele, et ma kinnitaksin väsinut maheda sõnaga. Tema äratas igal hommikul mu kõrva, et ma kuulaksin õpilase kombel. Issand avas minu kõrva ja ma ei ole pannud vastu ega taganenud. Ma andsin oma selja peksjaile ja oma põsed neile, kes katkusid mu habet. Ma ei peitnud oma palet teotuste ja sülje eest.

Sest Issand, mu Jumal, aitab mind ega jäta mind häbisse. Seepärast teen ma oma näo tardunuks kui ränikivi, sest ma tean – ma ei jää häbisse.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 22:8-9. 17-18a. 19-20. 23-24 R:2a)

R: Mu Jumal, mu Jumal, miks Sa oled mind maha jätnud?

Kõik, kes mind näevad, naeravad mu üle,

kõverdavad huuli ja raputavad pead:

“Ta lootis Issanda peale,
las nüüd Issand aitab ta välja, kui ta teda armastab!”

R:

Koerakari ümbritseb mind,
ülekohtutegijate jõuk piirab mind.
Nad puurivad läbi mu käed ja jalad,
Valust võin üle lugeda kõik oma luud-kondid.

R:

Nad jagavad omavahel ära minu rüü,
heidavad liisku mu särgi üle.
Aga sina, Issand, ära jää minust kaugele,
mu tugevus, tule mulle appi!

R:

Ma tahan teatavaks teha oma vendadele Sinu nime,
ja kiita sind ustavate koguduses.
Teie, kes te kardate Issandat, kiitke teda,
ülistage teda, kõik Jaakobi sugu.

R:

(Teine lugemine Fi 2:6-11)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast filiplastele:

Jeesus Kristus oli oma olemuselt Jumal, kuid ei hoidnud sellest kinni, et Jumalaga võrdne olla, vaid loobus sellest ja võttis sulase näo ning sai inimese sarnaseks. Ta nägi välja nagu inimene ja alandas iseennast, sai kuulekaks kuni surmani, pealegi ristsurmani. Sellepärast on Jumal tõstnud ta kõrgeks üle kõige ja andnud talle nime üle kõikide nimede, et Jeesuse nime ees painduksid kõik põlved – nii taevaste, maapealsete kui allilmsete omad, ja iga keel tunnistaks Jumala Isa auks, et Jeesus Kristus on Issand.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Fi 2:8-9)

Meie pärast alandas Kristus iseennast ja sai kuulekaks kuni surmani, pealegi ristisurmani. Sellepärast on Jumal tõstnud ta kõrgeks üle kõige ja andnud talle nime üle kõikide nimede.

PALMIPUUDEPÜHA EVANGEELIUM C AASTAL

(Evangeelium Lk 23:1-49 s.o. lühendatud variant)

Meie Issanda Jeesuse Kristuse kannatuse lugu püha Luuka järgi:

Sel ajal viisid rahvavanemad, ülempreestrid ja kirjatundjad Jeesuse Pilaatuse ette. Seal hakkasid nad tema peale kaebama: “Me oleme kindlaks teinud, et see mees eksitab meie rahvast. Ta keelab maksta keisrile maksu ja ütleb enese olevat Kuninga ja Messia.” Pilaatus küsis Jeesuselt: Kas sina oled juutide kuningas?” Jeesus vastas talle ja ütles: “Jah, olen küll.” Siis ütles Pilaatus ülempreestritele ja rahvale: “Ma ei leia sellel inimesel olevat ühtki süüd!” Aga nemad ajasid peale: “Ta ässitab rahvast ja levitab oma õpetust kogu Juudamaal alates Galileast kuni siimaani välja.”

Kui Pilaatus seda kuulis, siis ta küsis, kas see mees pole mitte galilealane? Ja kui ta teada sai, et Jeesus on Heroodese võimupiiridest, saatis ta Jeesuse Heroodese juurde, kes oli ka neil päevil Jeruusalemmas. Aga Heroodes sai Jeesust nähes väga rõõmsaks, sest ta oli juba ammu ajast tahtnud teda näha. Ta oli Jeesusest kuulnud ja lootis temalt mõnd imet näha saada. Ja Heroodes küsis Jeesuselt paljude asjade kohta, kuid Jeesus ei vastanud talle sõnagi. Samal ajal seisid ülempreestrid ja kirjatundjad seal juures ja süüdistasid Jeesust ränkades asjades. Kui siis Heroodes ja tema sõjasulased olid Jeesuse vastu oma põlastust üles näidanud, heitis Heroodes pilgates talle särava rõiva ülle ja saatis ta tagasi Pilaatuse juurde. Ning selsamal päeval said Pilaatus ja Heroodes sõpradeks, sest enne seda olid nad olnud teineteisega vaenujalal.

Pilaatus aga kutsus kokku ülempreestrid, vanematenõukogu liikmed ja rahva ning ütles neile: “Te olete selle inimese minu ette toonud ja tema peale kaevanud, et ta eksitab rahvast. Aga vaata, mina olen ta teie ees üle kuulunud ega ole temal leidnud olevat mingit süüd kõiges selles, milles teie tema peale kaebate. Samuti ka Heroodes, kes on saatnud ta meie juurde tagasi. Vaata, ta pole teinud midagi, mis oleks surma väärt. Sellepärast ma käsin teda piitsutada ja lasen ta siis vabaks.” Pühadeks oli tal kombeks neile üks vang vabaks lasta. Aga rahvahulk karjus üheskoos: “Hukka ta ära; lase meile Barabas vabaks!” Aga Barabas oli vangi heidetud mingi linnas sündinud mässu ja tapmise pärast. Pilaatus püüdis neile veel midagi öelda, sest ta tahtis Jeesuse vabaks lasta, kuid nemad hüüdsid: “Löö risti, löö ta risti!” Siis küsis Pilaatus kolmandat korda: “Mis kurja on ta teinud? Mina ei leidnud temas mingit surmasüüd. Ma käsin teda piitsutada ja lasen ta vabaks.” Aga nemad karjusid ja nõudsid, ajasid peale, et Jeesus risti löödaks, ja nende kisa võttis võimust. Pilaatus jäi nõusse, et nende nõudmine täidetaks. Ta laskis vabaks selle, kes oli tapmise pärast vangi heidetud, aga Jeesuse andis ta nende meelevalda.

Ja kui nad Jeesuse ära viisid, pidasid nad kinni kellegi Siimoni Küreenest, kes oli maalt linna tulemas, ja panid risti tema selga, et ta kannaks seda Jeesuse järel. Aga Jeesusega käis kaasas suur rahvahulk, samuti naised, kes halasid ja nutsid tema pärast. Kuid Jeesus pöördus nende poole ning ütles: “Jeruusalemma tütrede, ärge nutke minu pärast, vaid pigemini iseenda ja oma laste pärast. Sest vaata, päevad tulevad, mil öeldakse: õndsad on viljatud ihud, mis ei ole ilmale kandnud, ja rinnad, mis ei ole imetanud. Siis hakatakse ütleva mägedele: Langege meie peale! Ja küngastele: katke meid! Sest kui nii tehakse toorele puule, mis sünnib siis kuivanuga.”

Aga ühes temaga viidi hukkamisele veel teist kaht kurjategijat. Ja kui nad jõudsid paika, mida kutsutakse pealuukünkaks, lõid nad seal Jeesuse risti ja samuti kurjategijad, ühe temast paremale, teise vasemale poole. Siis Jeesus ütles: “Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea mida nad teevad.” Ja nad heitsid liisku tema rõivaste pärast ning jagasid need omavahel. Rahvas aga seisis ja vaatas, kuid vanemate nõukogu liikmed pilkasid: “Teisi on ta päästnud, las päästab nüüd iseennast, kui ta on kord juba Messias ja Jumala äravalitu.” Ka sõdurid mõnitasid teda, astusid tema juurde, andsid talle äädikat ja ütlesid: “Kui sa oled juutide kuningas, päästa nüüd ennast ise!” Aga tema pea kohal oli tahvel, millele oli kirjutatud: “See on Juutide kuningas.”

Üks kurjategijatest, kes oli ühes temaga risti lõõdud, teotas teda: “Kas sa ei ole siis Messias? Päästa ennast ja meid ka!” Aga teine sõitles teda ning ütles: “Karda ometi Jumalat, sina kannad ju sama karistust! Ometi kanname meie seda kui teenitud karistust, meie kurjade tegude pärast, kuid tema pole midagi halba teinud.” Ja ta sõnas: “Jeesus, pea mind meeles, kui sa jõuad oma kuningriiki.” Jeesus vastas talle ning ütles: “Tõesti ma ütlen sulle, veel täna oled sa ühes minuga paradiisis.” Aga keskpäeva paiku laskus pimedus üle maa, kuni kella kolmeni pärast lõunat. Päike läks pimedaks ja templi eesriie kärises keskelt lõhki. Ja Jeesus hüüdis valju häälega: “Isa, sinu kätte ma annan oma vaimu.” Nõnda öelnud, heitis ta hinge.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, inimene ei tea, mis teda ees ootab. Kui ta lähtub sellest, et julge algus on pool võitu, ja ta astub veendunult kaitsma oma arusaamist, mis näib olevat üldsuse huvides, siis võib teda oodata ka suur pettumus. Ühtäkki võib selguda, et ollakse vaid üks vähestest protestijatest, kes kohe kinni võetakse ja patuoinaks tehakse. Ühiskonnas ei muutu aga miski, ainult oma elu on rikutud, ja ka teistele on hirmutuseks maha pandud märk, et protestida ei tasu ja et riigi, okupandi või mõne kuritegeliku struktuuri ülekohtuga tuleb leppida.

Selles mõttes on alati raske ette ennustada, kas protest lõpeb võiduga või kaotusega, ja kas märtrite

veri on kiriku seeme või hoopiski hirmu ja lootusetust sisendav faktor, mis võtab inimestelt igasutuse julguse oma veendumuste väljendamiseks. Ajaloost leiame ohtralt kinnitusi mõlemale võimalusele.

Jeesuse maapealne elukäik on selles mõttes pretsedenditu ja otseselt järeleaimamatu. Tegelikult oleks pidanud tema hukkamisega kõik ka lõppema, sarnaselt teiste umbes samal ajajärgul üles astunud isikutega, kes ennast ise prohvetiks pidasid.

Nii nagu rabi Gamaliel kord Suurkohtu liikmetele seletas: “Hiljaaegu tõusis Teudas, öeldes enese kellegi olevat, ja tema poole kaldus arvult ligi nelisada meest. Ta hukati, ja kõik tema pooldajad hajutati, ning neist ei jäänud midagi järele. Pärast teda tõusis rahvaloenduse päevil üles galilealane Juudas ja ahvatles rahvast endale järgnema. Temagi hukkus ja kõik tema pooldajad pillutati laiali.” (Ap 5:34-37)

Jeesusega oleks pidanud minema samamoodi, kuid ei läinud, ja ka selle põhjuse tõi rabi Gamaliel välja, nagu ta Suurkohtule ütles: “Jätke need inimesed, Jeesuse jüngrid, rahule ja laske neil olla – sest kui see nõu või tegu on inimestest, siis see läheb tühja, aga kui see on Jumalast, ei suuda teie seda hävitada –, et teist ei saaks sõdijaid Jumala enese vastu!” Ap 5:38-39

Armsad õed ja vennad, pole ilmselt saladus, et igaüks meist näeb enese ümber inimõiguste rikkumisi, karjuvat ülekohtu – aga samas näeme me ka nendesamade inimõiguste kuritarvitamist, isikute poolt, kes oma inimõigusi nõudes jätavad oma inimkohustused üldse tähelepanuta. Samuti märkame ühest küljest seaduserikkumisi ja teisalt seadusi, mis käivad igasuguse tervemõistuslikkuse vastu. Kuid me saame aru sellestki, et paraku ei suudaks me ilma otsese jumaliku inspiratsioonita ühiskonnas toimuvatele laiaulatuslikele protsessidele radikaalselt vastu seista, isegi kui me ohverdaksime seejuures oma elu. Pigem jääksime ise saatuse hammasrataste vahele ja meist tehtaks hirmutus teistelegi, kelle südametunnistus ei luba ülekohtu tegevusetult pealt vaadata.

Sellepärast: kui meil on ühiskonnale midagi öelda, siis tuleb meil eneses ära tunda, missugune taktika valida. Midagi saame saame ju ikka ära teha – kasvõi sellega, kui me valimistel ei unusta parteide või nende kandidaatide käitumist minevikus, sellega, kui me ei anna oma häält neile parteidele, kes ei täida võimule saades oma valimislubadusi ilmselt ka siis, kui nende koalitsioonikaaslased neile takistusi ei tee. Me saame käituda oma südametunnistuse järgi, kui me ei kiida vaikides heaks protsesse, mis on silmaga nähtavalt vildakad, et me ei hüüaks sama suuga “Hoosianna” ja kohe selle järel “Poo ta risti”. Aamen.